

Varför blir h

Många hästar är för feta och det gör att de lättare utsätts för hälsoproblem än hästar med lagom hull. För att förebygga övervikt gäller det att analysera hästens levnadsförhållanden och skapa kostvanor som motsvarar det individuella behovet.

Vad är en fet häst?

– Det är olika för varje ras. Ett fullblod blir till exempel inte lika fet som en nordsvensk, men den kan ändå vara fet för sin modell. Som ägare gäller det att ha öga för sin egen häst. Hur ska den se ut? En del raser är grövre byggda än andra, men genom att känna med handen över hästens revben kan man lättare bilda sig en uppfattning om hästens hull. Om man inte känner revbenen på hästen är den för fet.

Är det vanligt med feta hästar i Sverige?

– Ja, det är vanligt, framförallt bland fritids- och ridskolehästar. Bland tävlingshästar på lätt nivå förekommer också övervikt, men i de högre klasserna förekommer inte övervikt lika ofta.

Varför blir en häst fet?

– Det beror på att den får i sig mer energi än vad den gör av med. Kraftfoder innehåller mycket energi (stärkelse), i form av snabba kolhydrater. Om hästen inte gör av med överskottsenergin som den får i sig ansätts det som fett i kroppen. Många hästar går dessutom ensam i små hagar, vilket gör att de får för lite vardagsmotion.

ANNIKA LÖRINCZ

I slutet av sin utbildning till lantmästare gjorde Annika Lörincz ett examensarbete om överviktiga hästar. Hennes slutsats blev att det går att banta en överviktig häst och att orsaken till övervikten ofta beror på att hästen har fel foderstatus. I dag arbetar Annika med viktminskningsprogram för häst. Om du vill komma i kontakt med Annika når du henne på 0708-96 05 77 eller via hemsidan www.hastfoderradgivning.net

ästar överviktiga?

Kan andra faktorer göra att hästen blir fet?

– Ja, ett exempel är användandet av täcke. En del av den energi som hästen får i sig ska användas för att hålla kroppen varm. En häst med täcke behöver inte göra av med lika mycket energi för att värma upp kroppen, vilket gör att den lagrar ännu mer energi i form av fett. I naturligt tillstånd klarar de sig utmärkt utan täcke. Tänk bara på alla islandshästar som har överlevt utan täcke i ett kallt klimat. Hästen har ett underhållsbehov som är till för att hästen ska kunna leva, hjärtslag, andningsmuskulatur etc. Energin som håller igång dessa processer blir till slut värme. Det andra är ett tilläggsbehov för arbete, dräktighet, digivning och tillväxt.

Hur ser levnadsförhållandena ut för hästar i vilt tillstånd?

– Till skillnad från våra hästar rör sig vilda hästar hela tiden och de ägnar 16-18 timmar av dygnet till att äta. Under sommarhalvåret äter de upp sig för att kunna leva på hullet under vinterhalvåret då det kan vara dåliga levnadsförhållanden. Våra hästar utsätts aldrig för svält, de släpps på energirika gräsbeten under sommarhalvåret och fodras med kraft- och grovfoder under vinterhalvåret.

Hur vet man vad hästen ska äta?

– Först och främst är det viktigt att göra en utvärdering av hästens liv. Hur mycket rör den sig och vad får den att äta? Genom att analysera fodret kan man räkna fram hur mycket energi och näringsämnen den får i sig. Det finns tabeller som man kan använda som utgångspunkt för vad hästen behöver äta, men det skiljer sig även från individ till individ. En häst kan vara tjock om buken, men kanske inte nödvändigtvis måste banta. Genom att låta den arbeta mer med bukmuskulaturen kan man komma till rätta med problemet.

Hästar är gjorda för att få i sig grovfoder och om man får tag på ett bra grovfoder kan man minimera kraftfodret.

Varför får hästar för mycket kraftfoder?

– Många ägare tror att hästen rör på sig och gör av med mer energi än vad den egentligen gör. När man rider hästen kan man ställa sig frågan, vilken intensitet jobbar hästen i? Ofta tror många att en ridskolehäst gör av med mycket energi för att den går många timmars lektion om dagen. Men en ridskolehäst jobbar i regel i en låg intensitet eftersom det är rutinerade ryttare. En mer rutinerad ryttare samlar hästen och

den får utföra trav- och galopparbetet i balans och rätt form. Ridskolehästen joggar i regel i travarbetet och galoppen är flack och obalanserad och hästen saktar av lite när den vill.

Vad är det för skillnad på grov- och kraftfoder?

– Kraftfoder innehåller stärkelse (snabba kolhydrater), som gör att musklerna får energi snabbt efter ett hårt träningspass medan grovfoder gör att hästen får i sig långsamma kolhydrater. Snabba kolhydrater är explosiva och ger snabbt energi som varar en kort period. En häst som har arbetat hårt har tömt glykogenet i musklerna och behöver snabb energi till musklerna. Jämför vi till exempel en tävlande galopphäst, som har tömt glykogenet i musklerna, så tar den upp snabba kolydrat från kraftfodret. Medan ridskolehästen inte tömmer glykogenet, ansätter därför den energin som fett i stället. Långsamma kolhydrater är mer uthålliga och räcker under en längre period. En häst som är överviktig ska därför i största möjliga mån äta långsamma kolhydrater eller fibrer (grovfoder).

Mår hästar som äter fel dåligt psykiskt?

– Jag vet inte om det finns någon forskning som tyder på det. Med tanke på hur man själv mår när man äter fel kan man anta att även hästen blir påverkad av felaktiga kostvanor. Hästen har dessutom ingen valmöjlighet utan måste äta vad vi ger den.

Har du några råd om utfodring till våra läsare?

– Jag tycker att hästägare generellt borde lägga pengar på att analysera grovfodret så att de vet vad de stoppar i sina hästar. En häst som äter ett bra grovfoder mår bra och man bör sträva efter att hålla en jämn ts-halt (torrbalans) för att få en jämnare och säkrare utfodring. Genom att hålla en jämn nivå på ts-halten (den substans som inte utgörs av vatten) är det lättare att kontrollera att hästen får i sig vad den ska. Om man är osäker på utfodringen så tycker jag att man ska ta kontakt med någon som är insatt i ämnet och be om hjälp.

